

Prvi deo

- 1. Objasnite značaj farm menadžmenta u 21. veku.**
- Koji faktori utiču na promenu strukture poljoprivrednih gazdinstava (PG)?
- Koje 4 osnovne poslovne strategije koriste poljoprivredna gazdinstva?
- Šta je to farm menadžment?
- Šta obuhvataju aktivnosti farm menadžera?
- Šta sve čini okruženje poljoprivrednih gazdinstava?
- Kako će izgledati farm menadžment u narednim decenijama?
- Kako utiče razvoj međunarodne trgovine poljoprivrednim proizvodima na farm menadžment?
- Šta su to vertikalne integracije?
- Šta je to održivi razvoj poljoprivrednih gazdinstava?
- 11. Koja su tri najčešća oblika organizovanja PG-a?**
- Objasnite životni ciklus PG-a?
- Objasnite prednosti i nedostatke individualnog vlasništva nad poljoprivrednim gazdinstvom.
- Koliko tipova zajedničkog ulaganja poznajete i navedite njihove osnovne karakteristike?
- Objasnite poslovne sporazume kao oblik organizovanja poljoprivredne proizvodnje.
- Objasnite karakteristike, prednosti i nedostatke partnerstva kao oblika organizovanja poljoprivredne proizvodnje.
- Objasnite poslovanje poljoprivrednog gazdinstva organizovanog u vidu partnerstva.
- Objasnite organizaciju i karakteristike PG organizovanog kao akcionarsko društvo.
- Koje su prednosti i nedostaci PG organizovanog kao akcionarsko društvo?
- Koje su prednosti i nedostaci PG organizovanog kao doo?
- Koje su prednosti i nedostaci PG organizovanog kao zadruga?
- Objasnite prenos PG na sledeću generaciju.
- Objasnite koja su to ključna područja u prenosu PG na sledeću generaciju.
- Objasnite faze transfera poslovanja PG-a.
- 25. Objasnite šta sve utiče na savremene karakteristike upravljanja PG?**
- Objasnite funkcije menadžmenta na PG.
- Šta obuhvata strateški menadžment PG?
- Šta je to misija PG?
- Objasnite sistem vrednosti koje poštuju poljoprivrednici i članovi njihovih porodica.
- Navedite karakteristike dugoročnih poslovnih ciljeva na PG.
- Kako se formulišu dugoročni poslovni ciljevi na PG i navedite barem 5 istih?
- Zašto je potrebna objektivna procena resursa PG u planiranju strategije?
- Šta je to eksterno skeniranje u procesu izbora strategije PG-a?
- Objasnite proces identifikovanja i odabira strategije poslovanja PG-a?
- Primena i prilagođavanje odabrane strategije na PG-u.
- Šta obuhvata taktički menadžment PG-a?
- Identifikovanje i definisanje problema i šansi, kao i identifikovanje alternativnih rešenja.
- Prikupljanje podataka i informacija, analiza alternativa i donošenje odluka.
- Realizacija odluke, monitoring i prihvatanje odgovornosti.
- Navedite karakteristike odluka s aspekta: važnosti, hitnosti i učestalosti.
- Kakve su karakteristike okruženja u kojem se donose odluke na PG-u.
- 42. Značaj poslovne evidencije na PG.**
- Objasnite tipove i svrhu vođenja proizvodne evidencije na PG.
- Objasnite tipove i svrhu vođenja finansijske evidencije na PG.
- Koje tipove poslovnih aktivnosti obuhvata računovodstveni sistem na PG?
- Navedite i objasnite rezultate računovodstvenog sistema na PG.

Drugi deo

1. **Šta je to plan poslovanja poljoprivrednog gazdinstva?**
2. Objasnite proceduru izrade plana poslovanja celog PG.
3. Zašto se određuju kratkoročni ciljevi i dugoročne ciljne performanse kod planiranja poslovanja PG?
4. Šta treba obuhvatiti inventarom zemljišta i zgrada?
5. Šta se obuhvata inventarom mehanizacije, kapitala, radne snage i menadžmenta?
6. Kako se vrši identifikovanje linija proizvodnje i tehničkih koeficijenata u planu poslovanja PG?
7. Šta je to bruto marža i kako se procenjuje po jedinici kapaciteta proizvodnje u planu poslovanja PG?
8. Kako se vrši izbor kombinacije linija proizvodnje u planu poslovanja PG?
9. Koje su namene budžeta PG?
10. Kako se izrađuje budžet PG?
11. Objasnite primenu modela linearnog programiranja u planiranju poslovanja PG.
12. Koje su prednosti upotrebe softvera za linearno programiranje u planiranju poslovanja PG?
13. Šta su to dualne cene u modelu linearnog programiranja?
14. Šta su to smanjeni troškovi u modelu linearnog programiranja?
15. Objasnite primenu analize osetljivosti u planiranju poslovanja PG.
16. Zašto je potrebno analizirati likvidnost u odabranom planu poslovanja PG?
17. Šta podrazumeva procedura izrade budžeta za tipičnu proizvodnu godinu?
18. **Šta je to plan toka gotovine PG?**
19. Koje su osobine plana toka gotovine PG?
20. Kakva je razlika između planiranog i stvarnog toka gotovine PG?
21. Objasnite strukturu plana toka gotovine PG.
22. Objasnite proceduru izrade plana toka gotovine na PG.
23. Koje su namene plana toka gotovine PG?
24. Koje su specifičnosti plana toka gotovine PG u odnosu na druge planske alate.
25. Zašto pozitivan plan toka gotovine na nekom PG ne znači da to PG posluje profitabilno?
26. **Objasnite sličnosti i razlike između analitičkih, diferencijalnih i investicionih kalkulacija.**
27. Kojim faktorima se objašnjava uticaj vremena na novac?
28. Objasnite koncept buduće vrednosti novca i kako se izračunava.
29. Šta je to buduća vrednost anuiteta?
30. Objasnite odnos diskontovanja i složenog kamatnog računa.
31. Objasnite koncept sadašnje vrednosti novca i kako se izračunava.
32. Šta je to sadašnja vrednost anuiteta?
33. Koje su osnovne informacije neophodne za investicionu analizu?
34. Objasnite metod perioda otplate
35. Objasnite metod proste stope prihoda.
36. Objasnite metod neto sadašnje vrednosti.
37. Objasnite metod anuiteta.
38. Objasnite metod interne kamatne stope.
39. Zašto se ispituje finansijska izvodljivost investicije?
40. **Zbog čega je bitno upravljanje rizikom i neizvesnošću na PG?**
41. U čemu je razlika između rizika i neizvesnosti?
42. Ko sve treba da razume rizik u poljoprivredi?
43. Objasnite proizvodni i tehnološki rizik u poljoprivrednoj proizvodnji.
44. Objasnite cene i tržišni rizik PG-a.
45. Objasnite finansijske rizike na PG-a.
46. Objasnite lične rizike na PG-a.
47. Objasnite pravne rizike na PG-a.
48. Od čega zavisi sposobnost poljoprivrednika za nošenje s rizikom.
49. Šta utiče na volju poljoprivrednika za nošenje sa rizikom.
50. Šta je to očekivanje? Koje metode za formiranje očekivanja poznajete?

51. Šta je to najverovatnija vrednost kao metod formiranja očekivanja?
52. Šta je to prosek kao metod formiranja očekivanja?
53. Kako mišljenje eksperta i terminsko tržište služe za formiranja očekivanja?
54. Šta je to promenljivost i kako se utvrđuje?
55. Objasnite funkciju kumuliranih distribucija.
56. Objasnite proceduru donošenja odluka u uslovima rizika.
57. Objasnite pravila odlučivanja u uslovima rizika.
58. Koje su to osnovne karakteristike alata za upravljanje rizikom?
59. Navedite i objasnite alate za proizvodni rizik.
60. Navedite i objasnite alate za tržišni rizik.
61. Navedite i objasnite alate za finansijski rizik.
62. Navedite i objasnite alate za lični rizik.
63. Navedite i objasnite alate za pravni rizik.

Treći deo

- 1. Zašto je potrebno analizirati poslovanje poljoprivrednog gazdinstva (PG)?**
2. Kojoj funkciji menadžmenta pripada analiza poslovanja PG?
3. Koji tipovi analize poslovanja PG postoje?
4. Šta su standardi poređenja u analizi poslovanja PG?
5. Kako se sprovodi procedura analize poslovanja PG?
6. Kako se meri profitabilnost PG?
7. Šta je neto dohodak PG?
8. Šta je to prinos na uloženi rad i menadžment?
9. Šta je to prinos na sopstveni menadžment?
10. Šta je to stopa prinosa na aktivu PG?
11. Šta je to stopa prinosa na sopstveni kapital?
12. Šta je to marža operativnog profita?
13. Dajte ocenu svih mera profitabilnosti.
14. Kako se meri veličina PG?
15. Objasnite razlike između obima prodaje i ukupnog prihoda kao mera veličine PG?
16. Šta je to vrednost proizvodnje PG i kako se izračunava?
17. Navedite prednosti i nedostatke mera veličine PG.
18. Šta je to uslovni radnik na PG i kako se izračunava?
19. Kako se meri efikasnost?
20. Objasni pojam ekonomske efikasnosti.
21. Šta predstavlja koeficijent obrta imovine?
22. Kako se meri efikasnost u stočarstvu?
23. Kako se meri efikasnost na linijama biljne proizvodnje?
24. Kako se meri efikasnost radne snage?
25. Kako se meri efikasnost PG na tržištu?
26. Kako se meri tehnička efikasnost na linijama poljoprivredne proizvodnje?
27. Zašto su bitne prosečne prodajne i nabavne cene kod utvrđivanja ekonomske efikasnosti PG?
28. Koje finansijske mere se koriste pri analizi PG?
29. Šta je to solventnost PG i kako se meri?
30. Šta je to likvidnost PG i kako se meri?
31. Kako se može testirati likvidnost PG?
32. Šta predstavlja mera kapaciteta otplate dugova?
33. Kako se vrši analiza linija biljne proizvodnje?
34. Kako se vrši analiza linija stočarske proizvodnje?
35. Kakav je odnos analize poslovanja PG i računovodstva?
- 36. Objasnite značaj kapitala u sektoru poljoprivrede i na nivou poljoprivrednog gazdinstva.**

37. Šta je to kredit?
38. Objasnite ekonomiju upotrebe kapitala na poljoprivrednom gazdinstvu.
39. Kako se vrši alokacija ukupnog kapitala na poljoprivrednom gazdinstvu?
40. Objasnite naučene lekcije iz „Križe prezaduženosti farmi“ u SAD tokom 1980-ih godina.
41. Koji izvori kapitala su dostupni poljoprivrednim gazdinstvima?
42. Objasnite tipove zajmova prema dužini otplate.
43. Objasnite tipove zajmova prema korišćenim fondovima.
44. Objasnite tipove zajmova prema vrsti obezbeđenja.
45. Objasnite planove otplate zajmova.
46. Objasnite kreditnu liniju.
47. Objasnite zajam sa otplatom u jednakim ratama.
48. Objasnite upotrebu zajma sa odloženim vraćanjem glavnice na poljoprivrednom gazdinstvu.
49. Objasnite troškove uzimanja zajma.
50. Koji izvori kreditnih sredstava su na raspolaganju PG-a u Srbiji?
51. Objasnite uspostavljanje i razvoj kredita poljoprivrednika sa zajmodavcem.
52. Koji faktori utiču na likvidnost PG-a?
53. Šta je to finansijski plan za nepredviđene situacije?
54. Objasnite solventnost i finansijsku polugu upotrebe kapitala na PG.
55. Objasnite princip rastuće finansijske poluge.
56. Od čega zavisi maksimalan odnos dug/sredstva?
57. Objasnite odnos inflacije i kapitalne dobiti u poljoprivredi.
- 58. Specifičnosti zemljišta kao resursa u poljoprivrednoj proizvodnji.**
59. Objasnite prednosti zemljišta u vlasništvu u odnosu na zemljište pod zakupom.
60. Objasnite nedostatke zemljišta u vlasništvu u odnosu na zemljište pod zakupom.
61. Objasnite prednosti korišćenja poljoprivrednog zemljišta pod zakupom.
62. Objasnite nedostatke korišćenja poljoprivrednog zemljišta pod zakupom.
63. Koje su karakteristike tržišta poljoprivrednog zemljišta?
64. Koji faktori utiču na cenu poljoprivrednog zemljišta?
65. Kakva je struktura tržišta poljoprivrednog zemljišta u Srbiji?
66. Tržište poljoprivrednog zemljišta u Srbiji nakon Drugog svetskog rata do 90-ih godina XX veka.
67. Tržište poljoprivrednog zemljišta u Srbiji nakon 90-ih godina XX veka.
68. Tržište poljoprivrednog zemljišta u Vojvodini.
69. Tržište poljoprivrednog zemljišta u zemljama EU.
70. Šta pokazuje odnos zakupnine i tržišne cene PZ po ha?
71. Kakav je dugoročno posmatrano odnos stope rasta cena poljoprivrednog zemljišta i stope inflacije?
72. Objasnite načine plaćanja zakupa zemljišta.
73. Koji su to ograničavajući faktori razvoja tržišta PZ u Srbiji?
- 74. Osnovni trendovi radne snage u poljoprivredi.**
75. Karakteristike poljoprivredne radne snage.
76. Koji faktori utiču na sve veću zamenu radne snage radno-štednim tehnologijama?
77. Kako se procenjuje potreban broj radnika na poljoprivrednom gazdinstvu?
78. Da li je radna snaga na PG fiksni ili varijabilni trošak?
79. Kakav kvalitet radne snage se danas traži u poljoprivrednoj proizvodnji?
80. Koji stilovi upravljanja radnom snagom postoje?
81. Objasnite upravljanje rizikom u zapošljavanju radne snage na PG.
82. Koje mere efikasnosti rada poznajete?
83. Objasnite koja PG-a imaju više problema pri zapošljavanju radnika zbog „zbirog“ karaktera radne snage?
84. Kako se može unaprediti efikasnost rada na PG?
85. Kako se mogu unaprediti menadžerske sposobnosti na PG?
86. Kako se odvija proces zapošljavanja radnika na PG?

87. Kako se vrši plaćanje radne snage u poljoprivrednoj proizvodnji?
88. Objasnite podsticajne programe i bonuse za radnu snagu na PG.
89. Obučavanje zaposlenih radnika na PG.
90. Objasnite značaj motivacije i komunikacije sa radnicima na PG.
91. Kako se vrši premošćavanje kulturnih barijera sa radnom snagom na PG.
92. Evaluacija zaposlenih radnika na PG.